

Aanwezig	dhr. H. van Gelderen (voorzitter), dhr. S. Bergmans (Houtwijk), dhr. B. Bakker (Kom Loosduinen), dhr. F. Boesten (Bohemen, Waldeck en Kijkduin), mw. N. Olvers (Notenbuurt), dhr. H. van den Muijsenberg (DB), dhr. R. Wekker (DPZ Loosduinen), mw. M. van der Heijden (notulist)
Afwezig	mw. T. Zee (Kraayenstein), mw. C. van der Kruit (Nieuw-Waldeck)
Gasten	mw. M. de Jong en mw. I. Bolhuis (VÓÓR Welzijn, Loosduinen) dhr. K. Buist (projectleider “Loosduinen maakt werk van armoede”)

1. Opening en mededelingen

De voorzitter opent de vergadering met een bijzonder welkom voor de gasten.

Mw. Van der Kruit is door ziekte afwezig.

Mw. Van Amst heeft zich gemeld als inspreker maar is niet aanwezig.

2. Project “Loosduinen maakt werk van armoede”

Dhr. Buist vertelt dat het project zo'n 2,5 jaar geleden is gestart door dhr. Don Barents vanuit de Bethelkerk met het bijeenroepen van zg. aanvalsbijeenkomsten. Het doel was met de aanwezigen te bespreken wat te doen aan armoede. Hij wilde vooral verbetering van de overheidsdienstverlening en wist twee wethouders te interesseren voor het project. Dhr. Buist is later door zijn werkgever Stichting Stek gevraagd om het project voort te zetten met geld dat de stichting uit een legaat had verkregen. Hij bezocht klanten van de Voedselbank Bokkefort en kwam via hen in aanraking met andere mensen die kampten met armoede en/of eenzaamheid.

Zijn belangrijkste ontdekking is geweest *dat armoede vaak te maken heeft met verlies*. Verlies van bijvoorbeeld gezondheid, werk of naasten en dat de combinatie van een laag inkomen en een laag opleidingsniveau een grote risicofactor is, zeker in combinatie met schuld. Laaggeletterdheid en andere handicaps dragen bij aan het ontbreken van overzicht.

Het project had *een aantal doelen*:

- met professionals kennis vergroten over signalen, risicofactoren die op armoede wijzen, over hoe die signalen op het spoor te komen en over hoe de mensen die het betreft te benaderen
- de armoede in Loosduinen zichtbaar te maken en in kaart te brengen hoe de diverse organisaties hun bijdrage kunnen leveren om deze te bestrijden
- de schuldhulpverlening in kaart te brengen
- voorlichting via o.a. bewonersorganisaties.

Belangrijke signalen blijken af te lezen uit kleding, huisinrichting, opvoeding, betalingsachterstanden, het gebruikmaken van allerlei regelingen, vermijdingsgedrag m.b.t. openen van post of m.b.t. het bezoeken van familie/vrienden.

Activiteiten vanuit het project:

Er is een tweedehandswinkel geopend: mensen kunnen er van alles kopen maar ook een luisterend oor vinden. Via de I-shop worden meer mensen verwezen naar de Voedselbank. Er zijn in Nieuw Waldeck kinderactiviteiten georganiseerd met feestdagen, er zijn de weggeefkast in de Henneberg, de cursussen ‘Koken uit het krat’ en de Wereldmaaltijd. Voor de laatste activiteit werd samengewerkt met de BurenHulpCentrale en zorgcentrum Houthaghe.

Er is in het project met 60 armoede-huishoudens contact opgebouwd.

Volgens de armoede-monitor van de gemeente Den Haag zijn er in het stadsdeel 2100 huishoudens die met armoede kampen.

Het project gaat door onder de naam 'Loosduinen doet het':

- Er is een enquête gehouden onder de gebruikers van de voedselbank en een sociaal spreekuur is één van de drie meest genoemde behoeftes. Dhr. Buist wil dit spreekuur in oktober starten met vrijwilligers die hij al heeft weten aan te trekken. Hij zoekt echter nog een onderkomen in een laagdrempelig gebouw in een van de buurten waar relatief veel mensen in armoede leven.
- Een andere enquête is gehouden i.s.m. Stichting VÓÓR onder arme mensen met de vraag : wat kun je en wat wil je zelf doen? Daaruit zijn groepen voortgekomen o.a. om te leren koken en er zijn plannen voor een stadswerkplaats waar mensen spullen zelf kunnen gaan repareren en maken.
- De Groene Geest, een moestuin voor bewoners, is uitgebreid: Zij verbouwen groente voor eigen gebruik en voor levering aan o.a. de voedselbank .
- Vanuit de kerk is een werkgroep gevormd die in de Ontmoetingskerk in Waldeck een dienstverlenend, cultureel en culinair centrum wil vestigen.

Wanneer wordt iemand als arm beschouwd? Gebeurt dat niet te makkelijk?

Je bent arm als, ook na alle besparende keuzes die mogelijk zijn in jouw situatie, je inkomsten je noodzakelijke uitgaven niet meer dekken. Het aantal klanten van de voedselbank neemt toe. Je kunt alleen klant worden als je een aantoonbaar zeer laag besteedbaar inkomen hebt.

Wie zijn arm?

Mensen die ontslagen worden, mensen die scheiden, mensen wier uitkering lange tijd niet betaald wordt, ouderen met alleen AOW of met een klein pensioen die hun zorgvoorzieningen als een rollator niet kunnen betalen.

Hoeveel mensen in armoede worden nu feitelijk bereikt? Zijn dat er maar 60?

Het project heeft met 60 huishoudens een contact opgebouwd maar de voedselbank heeft zo'n 100 klanten en bij het AMW (AlgemeenMaatschappelijk Werk) komen per jaar 300 klanten met een financiële vraag. In andere activiteiten van VÓÓR wordt gelet op signalen van mogelijke armoede en soms een beroep op fondsen gedaan.

3. Resultaten 2015 en plannen 2016 van Stichting VÓÓR

Mw. M. de Jong, manager Loosduinen Oost, en Mw. I. Bolhuis, manager Loosduinen West, zijn aanwezig om toelichting te geven op de resultaten en de plannen.

In 2015 zijn er *drie belangrijke ontwikkelingen* die het werk van VÓÓR beïnvloeden:

- a) *de participatiemaatschappij*: de burger moet het zelf (leren) doen i.s.m. zijn of haar netwerk en bewoners helpen leren het zelf te doen is een van de taken van stichting VÓÓR
- b) *de Civil Society*: burgers moeten naar elkaar omkijken
- c) *de decentralisaties*:
 - burgers met een zorgbehoefte van zzp1 – zzp 4 moeten zich nu wenden tot de gemeente (WMO) i.p.v. tot de AWBZ
 - voor opvoed- en gezinsvragen zijn er nu in alle stadsdelen de Centra voor Jeugd en Gezin
 - de Wet Werken naar Vermogen vraagt van alle burgers (stappen richting) participatie.

Speerpunten zijn op dit moment:

Vormgeving van het serviceplein/I-shop in de Henneberg, waar meer privacy zal zijn voor de bezoekers, en *verandering van de werkwijze* naar het aanzetten van de bezoekers tot het zelf stappen zetten in de richting van een antwoord op hun vraag of oplossing van hun probleem .

- *Kwetsbare burgers*:

- a) *Ouderen*: ontmoetingscentra voor dementerende ouderen, opvang en ontmoeting voor eenzame ouderen , respijt zorg voor mantelzorgers en ondersteuning van initiatieven van vrijwilligers die betrekking hebben op deze doelgroep.

b) *Volwassenen*: o.a. mensen zonder werk, mensen met een psychiatrische aandoening (in stadsdeel Loosduinen relatief sterk vertegenwoordigd) en mensen die leven in armoede.

- *Samenlevingsopbouw*:

Ondersteunen op vraag van vrijwilligers en (bewoners)organisaties.

Een voorbeeld van het laatste is een vraag om ondersteuning van vrijwilligers van het project Ogen en Oren (O en O) in Bohemen, Waldeck en Kijkduin of een vraag over hoe overeenstemming te bereiken tussen bewonersgroepen over plannen voor een speelplek.

Dhr. Wekker pleit ervoor dat b.o.'s O en O ook in andere wijken gaan realiseren en VÓÓR daarbij om ondersteuning vragen.

Resultaten:

- Trajecten voor werkloze bewoners verlopen positief, er is ook veel aandacht voor sociaal ondernemerschap zoals bijvoorbeeld de eerdergenoemde stadswerkplaats en de wijktuin die zich steeds meer zelf bedruipt door o.a. de verkoop van producten.
- Op het serviceplein komt een goed vindbaar vrijwilligerspunt (zie ook het verslag van de vorige vergadering over de BurenHulpCentrale die hierin samenwerkt met PEP). Het is BHC gelukt 57 nieuwe leden te werven en veel matches te maken.
- I.s.m. ROC Mondriaan wordt in wijkcentrum De Geest aan jongeren de mogelijkheid geboden een traject 'lerend werken' te volgen. Dit moet jongeren met afstand tot school en werk over de drempel helpen om (weer) naar school te gaan en een zg. startkwalificatie (MBO-2) te behalen. Het is onderwijs dichtbij huis en naar hulp- en dienstverlening is makkelijk door te verwijzen in het wijkcentrum. Doel is dat deze jongeren ook stage gaan lopen in bijv. zorgcentra in het stadsdeel.
- Outreachend jeugdwerk: jeugdwerk dat naar de jongeren toe gaat. Samen met politie en ouders wordt gewerkt aan oplossingen voor problemen. Deze samenwerking is in de afgelopen periode gegroeid en beter geworden.
- Met jongerengroepen en kinderen wordt gekeken naar hun wensen en naar activiteiten die zij zelf kunnen ontplooiën om die wensen te realiseren en om geld voor de realisatie te verdienen.
- Gewerkt wordt aan het vergroten van de zelfredzaamheid van jongeren die niet of nauwelijks een netwerk hebben waardoor het bijv. voor hen moeilijk is een stageplek te vinden.
- Diverse initiatieven van bewonersgroepen zijn ondersteund. Het ging hierbij zowel om ouderen als jongeren en volwassenen.

De voorzitter vraagt naar meer *kwantitatieve resultaten*. Mw. Bolhuis legt uit dat dit ook een gespreksonderwerp is met de gemeente. De bedoeling is dat er overeenstemming komt over wat goede indicatoren zijn om het maatschappelijk effect van het werk te meten en te beschrijven. Verder benadrukt ze dat VÓÓR in de uitvoeringsoverleggen ook vaak verslag doet van activiteiten en resultaten. Mw. De Jong vult aan dat effecten niet altijd in een jaar zichtbaar worden maar vaak langere tijd nodig hebben zoals bijvoorbeeld dat de politie nu veel meer ingang heeft bij gezinnen.

In het verleden kreeg de Commissie Loosduinen/WB ook een kopie van de kwartaalverslagen. Deze zijn echter bedoeld voor de subsidiegever (gemeente). Stichting VÓÓR zal een vorm bedenken waarmee de Commissie Loosduinen periodiek inzicht krijgt in de ontwikkelingen/resultaten van het lopende jaar.

Er komt ook een vraag over *de budgetten, de geldstromen (bijv. de WMO) waaruit VÓÓR kan putten*. Met die informatie zou de projectgroep volgens dhr. Boesten beter kunnen beoordelen of het geld volgens haar goed besteed is. Dhr. Wekker geeft aan dat deze informatie beschikbaar is voor b.o.'s maar het gaat daarbij om een totaalbudget. Mw. Bolhuis vult aan dat de activiteiten waar VÓÓR geld aan besteedt voor een belangrijk deel al vastliggen door stedelijke beleidskaders (bijv. deelname aan sociaal wijkteam, jeugdteam en signalerende huisbezoeken) en ideeën van het stadsdeelbestuur.

Subsidieverzoek 2016

Het concept wordt op het scherm getoond. Dit zal nog aangepast worden aan de uitkomsten van de bijeenkomst over het gebiedsprogramma. 1 okt. ligt er een definitieve versie en die kan aan de leden van de projectgroep worden toegestuurd. De thema's van 2015 blijven ook de thema's van 2016. Naast de eerder genoemde thema's en inzet voor specifieke doelgroepen zal een belangrijke inzet in 2016 te zien zijn op het signaleren van leerbehoeftes van bewoners, het maken van een overzicht van het bestaande leeraanbod en op het motiveren van bewoners om zich met behulp daarvan te ontwikkelen.

Een voorbeeld van een redelijk nieuw project, i.s.m. huisartsen, is het project 'Welzijn op recept'. De arts schrijft voor en medewerkers van VÓÓR kijken met de bewoner hoe uitvoering eraan te geven.

Dhr. Bakker heeft een vraag over de inzet van VÓÓR in Kom Loosduinen. Zijn beeld is dat VÓÓR in deze wijk niet erg actief is terwijl er volgens hem toch wel wat werk ligt. Mw. de Jong bevestigt dat het werk niet erg zichtbaar is maar dat er wel degelijk t.b.v. de wijk gewerkt wordt.

Mw. Bolhuis roept de bewonersorganisaties nogmaals op om met hun vragen bij VÓÓR aan te kloppen en hen ook in het uitvoeringsoverleg vragen te stellen.

Dhr. Wekker oppert ook nog de mogelijkheid van een gezamenlijke halfjaarlijkse schouw t.b.v. een inventarisatie van aandachtspunten en vragen.

4. Verslag vorige vergadering 16 juni 2015

Het verslag wordt ongewijzigd vastgesteld.

5. Rondvraag

- 'De zorg' blijft als agendapunt voor de volgende vergadering staan. Vertegenwoordigers van belangrijke spelers op dit terrein zullen worden gevraagd de stand van zaken te schetsen.
- Dhr. Boesten vraagt naar de relatie tussen Algemeen Maatschappelijk Werk (AMW)/VÓÓR en de WMO. Dhr. Wekker licht toe dat het doel van de WMO is dat mensen zo lang mogelijk thuis blijven wonen met hulp van hun netwerk. VÓÓR faciliteert daarin met haar activiteiten.
- Dhr. Van den Muijsenbreg vraagt de b.o.'s een reactie op de Groenvisie aan het DB te sturen zodat de CL een gezamenlijke reactie kan formuleren.
- Dhr. Wekker gaat, door reorganisatie, op het stadhuis werken bij de dienst Stadsdelen en Wijken en is daarom vanavond voor het laatst. Dhr. Mark Molenkamp vervangt hem in de toekomst. De voorzitter dankt de heer Wekker voor zijn bijdragen en inzet en hij zal zorgdragen voor een attentie.
- Dhr. Wekker meldt dat de concept gemeentebegroting is vrijgegeven. *Hij roept elke b.o. op tijdig subsidie aan te vragen en na te denken of subsidie aanvragen voor een jaarprogramma te verkiezen is boven incidentele subsidieaanvragen. Motivatie: de 6 weken die staan voor afhandeling van een subsidieverzoek gelden pas vanaf het moment dat de aanvraag compleet is en daarnaast is er een subsidieplafond waardoor een later ingediend subsidieverzoek mogelijk niet gehonoreerd kan worden.*
- Mw. Olvers wil graag hulp bij de aanvraag basissubsidie. Dhr. Wekker kan haar bijstaan.
- De Henneberg blijft Ontmoetingscentrum, de biljartgroep heeft elders een goed onderkomen.

6. Sluiting

De voorzitter sluit de vergadering.

Acties:

- *De b.o.'s sturen hun reactie op de Groenvisie naar het DB*
- *Stichting VÓÓR zal een vorm bedenken waarmee de Commissie Loosduinen periodiek inzicht krijgt in de ontwikkelingen/resultaten van het lopende jaar.*